

KINDEREN EN OUDEREN ONTMOETEN ELKAAR IN HUN GEMEENSCHAPPELIJKE MOESTUIN

Een samenwerking rond milieu

BREDE SCHOOL MOLENBEEK (BROM)

De woensdagnamiddagopvang van School Paloke in Molenbeek ging op zoek naar boeiende activiteiten om aan te bieden aan de kinderen. Samen met een Brede School-coördinator werd een samenwerkingsproject opgericht met het rusthuis aan de overkant van de straat en met kinderboerderij Het Neerhof in Dilbeek. Nu halen zowel de kinderen als de ouders plezier uit het contact met elkaar en met de natuur in hun gemeenschappelijke moestuin.

Molenbeek telt 14 Nederlandstalige basisscholen en dankzij de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie zijn er sinds 2012 twee Brede School-coördinatoren aan het werk. Zij splitsten het gebied van Molenbeek op in nieuw-Molenbeek en historisch Molenbeek.

In historisch Molenbeek werkten de scholen en de Nederlandstalige vrijetijdsorganisaties reeds langer samen om de kinderen meer te leiden naar vrijetijdsinitiatieven. Ze organiseerden bijvoorbeeld een vrijetijdsmarkt en stelden een vrijetijdskalender op.

Voor nieuw-Molenbeek was het concept nieuwer. De aangestelde coördinator is dan ook eerst op onderzoek gegaan om te zien wat er leeft, welke noden er zijn en wat er allemaal al aanwezig was in de school, de omgeving en de organisaties die in de buurt van de kinderen werkzaam zijn.

Een **Brede School** is een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren die werken aan een brede leer- en leefomgeving met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren.

Het kan om heel veel thema's gaan die allemaal ondergebracht kunnen worden in één van deze vijf kernaspecten: talentontwikkeling en plezier, maatschappelijke participatie, veiligheid, gezondheid en voorbereiding op de toekomst.

NASCHOOELSE OPVANG ZOEKT ACTIVITEITEN

In 2013 besliste basisschool Paloke om de kinderen die in de naschoolse opvang blijven op woensdag (zo'n 25 leerlingen van 6 tot 12 jaar) een aantal boeiende activiteiten aan te bieden. De school nam hierover contact op met de Brede School-coördinator en na een brainstormsessie werd beslist een moestuin op te starten. Rechtover de school bevindt zich namelijk een rusthuis en van daaruit was er ook interesse in een moestuin.

Samenwerken was dus logisch en ideaal. De Brede School-coördinator organiseerde een vergadering met alle betrokken partijen - de school, het rusthuis, de coördinator van de naschoolse opvang en Het Neerhof - om de aanpak van het project te bespreken. Het Neerhof van Dilbeek is de jeugd- en gezinsboerderij van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en brengt haar expertise in tuinieren binnen in het project.

Het rusthuis had ruimte in haar tuin voor een moestuin en aangezien de kinderen bovendien mobieler zijn dan de ouderen, werd beslist de moestuin in de tuin van het rusthuis te houden. In de lente van 2014 werd effectief van start gegaan.

ACTIVITEITEN ROND MOESTUINIËREN

Sindsdien worden allerhande activiteiten rond moestuinieren georganiseerd. De kinderen en de ouderen zijn eerst en vooral samen op uitstap gegaan naar Het Neerhof. Daar deden ze de nodige kennis op om een moestuin te kunnen onderhouden. Daarna kocht de school samen met BROM-coördinator Evi het nodige materiaal aan, waarna er vlijtig werd gezaaid en geplant: sla, peterselie, citroenmelisse, basilicum, bieslook, courgette, radijs, wortel, ... Naargelang het seizoen wordt de tuin nu dagelijks of wekelijks onderhouden door de kinderen en/of de ouderen.

Erg populair zijn ook de creatieve ateliers voor de kinderen (2 keer per maand) en voor de rusthuisbewoners samen met de kinderen (1 keer per maand): er worden plantenlabels geknutseld, vogelverschrikkers gemaakt of gekookt met ingrediënten uit de tuin.

In september 2014 werd een receptie georganiseerd waarbij het resultaat van de samenwerking bekeken kon worden, en er eten en drank met ingrediënten uit de moestuin werd geserveerd.

FINANCIËEL ASPECT

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Iedere Brusselse school kan een subsidie met betrekking tot brede opvang aanvragen bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie. In dit project wordt de subsidie gebruikt om de planten, de bakken en de aarde aan te kopen. Het rusthuis financiert dan weer het klein knutselmateriaal. Alle partijen in het project dragen dus hun steentje bij naargelang hun financiële mogelijkheden.

RESULTATEN

Het project kan terecht een succes genoemd worden. Dankzij dit project kennen de kinderen in de opvang een zinvolle invulling van hun woensdagnamiddagen: ze leren tuinieren, leren over de herkomst van groenten, leren koken, ... Daarnaast is ook het contact met de natuur van belang, want de meeste kinderen wonen in het centrum van Molenbeek en vertoeven dus hoofdzakelijk in een stedelijke omgeving. De moestuin is ook een plek buiten de schoolmuren waar de anderstalige kinderen hun Nederlands verder kunnen toepassen en oefenen.

Maar niet alleen de kinderen zijn erg enthousiast, ook de ouderen bloeien open dankzij het contact met de natuur en de kinderen. Het is mooi om de wisselwerking tussen beiden te zien, waarbij de ouderen de kinderen waarden en interessante weetjes meegeven en waarbij het jeugdige enthousiasme van de kinderen aanstekelijk werkt voor de ouderen.

AANDACHTSPUNTEN

De samenwerking tussen alle partijen loopt goed, maar op dit moment is een externe projecttrekker nog noodzakelijk. In het ideale geval is iemand van op het terrein projecttrekker in plaats van de Brede School-coördinator, maar voor de mensen op het terrein komt dat nog bovenop hun nu al drukke job in een niet evidente omgeving. Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om de hulp te krijgen van een vrijwilliger van VELT (Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren).

Zoals altijd heeft het niet veel zin om iets op te leggen van bovenaf. Zonder draagvlak voor een project, bereik je niets. Het idee van Brede School is dan ook dat iedereen zijn steentje bijdraagt, zoals hier het geval is.

Het is ook van belang om goede afspraken te maken in verband met het onderhoud van de tuin en de verantwoordelijkheden. En de interactie tussen de ouderen en de kinderen kan soms een duwtje in de rug verdragen, want voor sommige ouderen is intense sociale interactie niet meer zo evident.

Maar gezien het project nog maar aan haar tweede schooljaar toe is, zijn alle partijen tevreden met de resultaten. Ze verwachten dat het ieder jaar vlotter zal lopen omdat alle partijen meer en meer ervaring zullen hebben.

OPENTREKKEN NAAR DE HELE SCHOOL

Het project werd in het schooljaar 2013-2014 opgericht als activiteit voor kinderen van de woensdagmiddagopvang. Sinds het schooljaar 2014-2015 is het project opengetrokken naar de hele school.

Iedere vrijdag gaat er een klas kijken naar de bloembakken om onkruid te wieden, water te geven en het groeiproces te volgen. De lente en de zomer zijn natuurlijk de drukste periodes, dan wordt een gedetailleerde planning opgemaakt van wie wat doet.

TVBRUSSEL OP BEZOEK

tvbrussel kwam aan het begin van het schooljaar 2014-2015 een kijkje nemen en bracht in het nieuws een leuk stuk over het project:

www.brusselnieuws.be/nl/video/tvbrussel/jong-en-oud-vinden-elkaar-moestuin-paloke

INFO SCHOOL

- Gemeenschapsonderwijs School Paloke, Ninoofsesteenweg 101, 1080 Sint-Jans-Molenbeek
- Directeur: Martine Van Lier
Trekker: BROM-coördinator Evi Frans
- Contact: 02 412 72 41 of efrans@molenbeek.irisnet.be
- Aantal leerlingen: 100 (kleuterschool en lager onderwijs)
- Website: www.gbspaloke.be